

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

13 de aliis capitulis quæ pertinent ad legem Iuliam de adulteriis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

dicant. vel virgini libidinosa crinis de capite extraxerit. cum duode-
16 cimo solidis componat. In legibus autem Salicis hæc, in leg. Sa-
licis. tit. 2. de manu mulier. non fringen. §. 1. Si homo ingenuus scem-
mine ingenuæ digitum aut manum strinxerit, Malberg Chamis, 600.
denarius. qui facinus solidis quindocim, culpabilis in auctor.

17 ¶ In consuetudinibus vel iure infubrum, §. item fideles, quib.
mod. feud. amissa lib. 1. feu. tit. 5. valallas priuatur feudo, non solum
qui cum vxore domini concubuerit, sed & qui eam ea turpiter
luserit. Suspicio in hoc crimine fornicationis habet violentiam
presumptionem, quæ instat probationis fit: cum hoc opus coniu-
tionis non patet visui. glo. in c. tertio loco, de presunt. ap. Gregor. in
ver. vs. credendum. gl. in c. dixit dominus, 3. 2. 9. 1. Et ex sola suspicio-
ne adulterii, quod vxor collocata fuerit alicui, & eum conuen-
erit contra trinam mariti prohibitionem, sententia adulterii, vt si
vere probatum esset, ferri potest. §. si. ut lic. mar. & auis, &c. in au-
thent. colla. 8. Admittuntur & suspensiones ad probationem carca-
lis copule, quod visui sunt vir & mulier soli. nudus cum nuda, in eod-
dem lecto iacentes: visui in multis locis secretis & latebris ad hoc
accommodis & horis electis. ca. lueris, 1. 2. de presunt. Item quod
visi sunt simul per plana & nemora, vias & in via pluries conuagantes,
in lecto & in mensa. ca. illud. 11. eod. Nimia familiaritas vel consue-
tudo cum muliere presumptionem veram inducit coniunctionis
matrimonii, vel stupri. Lin libera, 24. de rit. nupt. P. l. si viciniis. de
nupt. C. lin concubinat. §. 1. de concubin. in P. Baldus, in l. neque
natales. num. 1. C. de probat. quoque existimauit, meretricem cer-
to presumendam, cuius domum scholaris noctu & interdum in-
greditur & solet alloqui solam: Quia, inquit, scholaris qui solam
alloguitur, non presumitur dicere pater vobis. Sunt & alia suspi-
cionis istius stupri & fornicationis. de quibus alibi tractauit. supr.
lib. 1. o. cap. 2.

18 ¶ Et quæquam quædam glossella, glo. in o. absti. 11. q. 3. tra-
dat, si clericus mulierem amplectatur, interpretandum esse, eum
causa benedicendi id facere, non causa libidinis. Melior tamen
est contraria prohibitio, ca. 1. §. 2. de cohabit. cleri. & mulier. lib. 3.
Decretal. tit. 2. cum similib. ibi nota leum qui, 1. 9. §. auth. episcopi,
de episcop. & clericis. C. §. hæc autem. quomodo o. ort. episc. in auct. col. 1.
quia interdicitur clericis, episcopis, & sacerdotibus, consor-
tium, familiaritas, colloquia, cohabitatio que mulierum: exceptis
his, quæ matres & sorores cum sint, ob fedus naturale nullam
fœdæ turpitudinis suspensionem admittunt. Ita & sola suspicio hie
fornicationis est reprehensibilis. Quare, inquit Eugenius, in dict.
cap. 2. de cohabit. cleri. & mulier. Si quisquam sacerdotum, id est,
presbyter, diaconus, subdiaconus, de quacunque femina crimine for-
nicationis suspectus, post primam, secundam & tertiam admonitio-
nem inueniatur fabulari, & aliquo modo conuersari contra se, excom-
municationi subdatur, femina vero canonicè iudicetur.

19 ¶ De osculo iam in sponalibus diximus. supr. lib. 8. c. 8. qua-
le illud sit, quod probatum & honestum sit, quodve illud, quod
libidinis indicium est, de cuius prohibitione nunc hic mentio fit,
vt pote suspectam reddens pudicitiam. Cuius rei & Pablii Meuil
Seueri pudicitie custodis existat exemplum, qui in liberum gra-
tium admodum sibi animam acertit, quia eum nihil istam ætatis fi-
liæ suæ osculum dedisse cognouerat: præsertim cum non libidi-
ne, sed errore lapsus videri posset. Ceterum, inquit Valerius Ma-
ximus, lib. 6. c. 1. amaritudine pœne, teneris adhuc puella sensibus, ca-
stissimæ disciplinæ ingenerari magni astimauit, etque tam tristis ex-
emplo præce, ut non solum virginitatem illibatam, sed etiam oscu-
la ad virum sincera perferret.

20 ¶ Fuit & Beguinarum error, condemnatus tamen, ca. fin. de ha-
ret. in Clem. quo adstruebat, mulieris osculum, cum ad hoc na-
tura non inclinaret, esse mortale peccatum, actum vero carnalem,
cum ad hanc naturam inclinaret, non esse peccatum.

21 ¶ Confabulatione & osculationem, de decus & crimen con-
fiteri, ait Cyprilianus ad Pomponium de virginitate, cuius verba
transferit Gratianus in suum decretorum volumen, ca. nec ali-
qua, 27. q. 1. potissimum quando osculum est, κατὰ τὸ νόμιμον, vt
ait Aristophanes, in Nyctibus, osculum inquam impudicum, ἔστιν,
interpr. Aristophanes in Nyctibus, ἐν κατὰ τὸ νόμιμον ὁ ἀνὴρ τὸν γυναι-
κῆν ἀπὸ τοῦ γυναικὸς ἐκβαλλὼν ἐστὶν ἄνομον, hoc est, osculum columbarum.

22 ¶ Dicitur & Agostinus existit: mat receptum esse, & rationis
esse, alienæ femine osculum infum verberè vin-
dicare. lib. 2. 1. de ciuit. Dei. c. 11.

De aliis Capitulis, quæ pertinent ad legem Iuliam de adulterii.

CAP. 13.

- 1 Procurator non admittitur in accusatione adulterii iure ciuili quando autem iure Pontificio.
- 2 Adulteri accusatio quibus concedatur. Et maritus vxorem quomodo accuset.
- 3 Adulterii accusandi potestas durat per quinquennium tantum. Et potest accusari post mortem adulteræ.
- 4 Incestus accusatio non prescribitur, nisi per viginti annos.
- 5 Adulter & adultera quando simul accusari poterant.
- 6 Adulterum nupte solus maritus in Gallia accusat.

¶ Via huius criminis capitalis pœna est, nemo accusat per
procuratorem de adulterio. Iquamuis indubitari, 19. C. ad le-
Iul. de adult. neque defendit iure ciuili, l. miles, 11. §. ea que. eod. tit.
in P. ¶ Quia ¶ vetatur hoc ipsum in relictis publicis iudiciis. l. pe.
§. 1. de pub. ind. lib. 48. P. tit. 1. Sed ad solâ thori separationem & lucrû
dotis accusatio tamen, ca. 1. de de. pro. quæ omnib. non cõceditur,
neq; quib. conceditur permittitur aequali priuilegio: Ne volentib
temere liceat viõ are coniugia. Iquamuis adulterii 30. C. ad l. Iul.
de adult. Placuitque tantum deferri necessariis coniunctisq; per-
sonis: marito primum, qui ex sola suspicione sine inscriptione ac-
cusare potest iure mariti, intra sexaginta dies, post eodẽ iure ex-
trauet. d. l. quamuis, & l. iure mariti, eo. Eodem fere priuilegio pa-
ter in accusando adulterio filia donatur, verû præponitur ei ma-
ritus in instituenda accusatione, nisi is colludat cum adultero,
Scanol. l. i. cuius ope. 14. §. ex Senatuf. 2. §. fin. ad leg. Iul. de adult. in P.
vel ipse maritus infamis sit, vel suppoferit ipse vxori adulterum:
quo casu & de adulterio is quoq; tenetur, d. l. i. cuius, §. 1. Pater ta-
men sine periculo calumniæ agere non potest. Paul. l. pater, 3. o. eo.
in P. Maritus autem minor, hic in accusando vxoris adulterio, nõ
exigit patris consensum, etsi sit in eius potestate, Papin. l. inter li-
beras. 6. §. filius familiaris, & l. filium familiaris, 37. eo. tit. l. sed si vnus, §. filio-
familias de in iur. in P. Non accusantibus patre & marito intra 60.
dies, extranei admittuntur postea inscriptione interposita, l. accu-
saturus, 3. §. ad leg. Iul. de adult. & cum ea mariti: etsi iure ma-
riti accuset, tamen calumniæ pœnam non euitant. l. Scenola, l. i.
cuius ope. 14. §. fin. eod. Dantur marito post sexaginta dies viles ad
accusandum iure mariti concessos, alii quatuor menses viles, vt
præferatur aliis accusare volentibus. l. miles, qui, 11. §. sexaginta, eod.
in P. ¶ Facultas ¶ autem accusationis adulterii, ab eo commissio
per quinquennium tantum durat: quo tamen currente & defun-
ctam quoque mulierem accusare licet. d. l. miles, §. adulterii, l. ma-
riti, §. præterea, & l. quinquennium, eod. lin cogitatione, ad Senat. Syl.
in P. l. adulter, §. C. ad leg. Iul. de adult. Quod tempus receptum in
aliis capitulis quæ ex lege Iulia pendunt veluti lenocinii vel stu-
pri, l. mariti, 2. §. hoc quinquennium, eod. Nisi si vis interuenierit,
quo casu si alia lege, nempe de vi publica agatur, temporis exce-
ptio non obicitur, d. l. mariti, §. fin. ¶ Incestus ¶ quoque eandẽ
admittit considerationem, l. si. eo. tit. P. in quo tamen, viginti an-
norum præscriptio habet locum. l. vim passam, §. præscriptionem, 3.
eod. tit.

¶ Obseruatum ¶ iure ciuili: vt adultera & adulter simul accusa-
ri non possint ab eodem, l. si maritus, 15. §. fin. de adult. P. l. nihil in-
terest, 3. 2. §. fin. l. vim passam, 39. §. duos, l. res adulterii, 9. eod. tit. P.
a diuersis & seorsim possunt, l. donantia, §. 1. 7. §. quartum, eo. Ince-
sti tamen cõmune crimen aduersus duos intentari potest. d. l. vim
passam, 39. §. incesti. Potest quoq; cum adultero vel adultera accu-
sari simul, qui domum prebuit, vel consilio fuit, vt crimen rei
dimeretur. l. nihil interest, 3. 2. §. fin. Sed & obseruant leges, vt si ad-
ultera nupta sit, accusatio aduersum eum non incipiatur, sed ad-
uersum adulterum: quo peracto reo, demum licentia in adu-
teram excurrit. l. 2. in prin. l. nuptam, §. d. l. vim passam, §. nupta, ad leg.
Iul. de adult. P. l. fin. dum in vno, 1. 4. eo. C. Quod si nupta non erat, li-
berum erat ab adultera, vel adultero accusationem incipere. d. l.
nuptam, l. si maritus sit, 15. §. si in viduitate, eod. P.

¶ In ¶ Gallia tamen receptum vsu est, posse adulterum & ad-
teram simul accusari. Papi. lib. 2. 2. 7. hap. arest. ar. 2. Tholosano ta-
men Senatui placuit, neminem legitimum accusatorem adulterii
nuptæ esse præter maritum. idem lib. 2. 4. tit. 2. artic. 5. In adu-
terii crimine, ab omni familia mariti & vxoris, quæ fuerit tempore
commissi adulterii, querendum est. l. in adulterii questione, 3. 2. C.
ad leg. Iul. de adult. cum similib. nos.